

УДК 338.2:336.1

Дем'янчук К.О., студ., 4 курс, гр. ЕК-5, ФБСО

Науковий керівник: Мельник Т.Ю., к.е.н., доц., доцент кафедри фінансів та цифрової економіки
Державний університет «Житомирська політехніка»**Вплив цифровізації на ефективність фінансового контролю у сільській раді**

У світі швидких технологічних змін ефективне управління фінансами стає пріоритетом для державних установ, зокрема для органів місцевого самоврядування, таких як сільські ради. В умовах обмежених ресурсів, характерних для сільських територій, впровадження цифрових технологій оптимізує процеси, зменшує витрати та забезпечує прозорість у розподілі фінансових коштів.

Фінансовий контроль, що запобігає нецільовому використанню бюджетних коштів, потребує вдосконалення завдяки впровадженню цифрових рішень. Дійсний фінансовий контроль не може існувати і розвиватися без високоєфективних систем управління, заснованих на використанні цифрових технологій, оскільки обсяги аналізованої інформації збільшуються колосальними темпами, забезпечити швидкість і точність обробки якої старими методами неможливо. Використання електронного документообігу, автоматизованих систем обліку та онлайн-аналітичних панелей прискорює прийняття рішень і знижує ризики корупції та помилок у звітності.

Як відомо, впровадження інформаційних систем фінансового менеджменту (ІСФМ) для здійснення фінансового контролю може забезпечувати такі переваги автоматизації управлінських процесів:

- спрощення процедур збору та аналізу інформації щодо контрольних заходів та виконання фінансових зобов'язань у рамках бюджетної децентралізації;
- перевірка обґрунтованості використання бюджетних коштів на всіх рівнях бюджетного процесу;
- скорочення часу зі збору та аналізу інформації;
- майже миттєвий доступ до результатів попередніх контрольних заходів;
- майже повна автоматизація процесу контролю над порушеннями фінансової дисципліни;
- дотримання постійно зростаючих стандартів державного фінансового контролю;
- забезпечення відкритості інформації щодо результатів діяльності органів фінансового контролю [2].

ІСФМ завжди підтримують автоматизацію та інтеграцію процесів управління державними фінансами, включаючи формування та виконання бюджету, бухгалтерський облік та звітність. Рішення на основі ІСФМ можуть значно підвищити ефективність і справедливість урядових операцій, а також створити великий потенціал для збільшення прозорості та підзвітності.

Таким чином, цифровізація, як процес впровадження нових технологій, сприяє автоматизації та доступності інформації, підвищуючи прозорість органів влади. Вона має особливе значення для сільських рад, адже включає автоматизований облік, електронний документообіг та онлайн-платформи для комунікації з громадою, що особливо актуально з огляду на великий обсяг даних, які потребують ефективного управління. Цифрові технології роблять фінансовий контроль оперативнішим, адже автоматизація звітності дозволяє швидко отримувати актуальні фінансові дані, підвищуючи ефективність рішень і довіру громадян до місцевого управління [1].

В той же час, якщо в бізнесі цифрова трансформація відбувається дуже швидко, для муніципального управління цифрове перетворення – це не подія, а шлях, який має бути пройдений. Іншими словами, цифровізація відбудеться не одразу і не за один день. Цифрова трансформація відбувається поетапно та поступово, коли нова технологія впроваджується та постійно вдосконалюється, коли працівники навчаються та застосовують нові цифрові рішення, а організаційна культура переходить від ручних процесів до цифрових систем. У світі на сьогодні існує багато технологій та програмних продуктів, розроблених, щоб зробити перехід муніципальної сфери до цифрового управління якомога плавним та зрозумілим [3].

Цифровізація й автоматизація змінюють не лише практичний підхід до бухгалтерського обліку, а й його теоретичні основи. В Україні даний процес сприяє створенню нових нормативно-правових актів, що регулюють облік в умовах впровадження інновацій. Зокрема, Закон України від 05.10.2017 № 45 «Про електронні документи та електронний документообіг» [5] надає право бухгалтерії перевести документи в електронний вигляд, а останні зміни до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [4] також регулюють питання впровадження електронного документообігу та автоматизованої звітності.

Цифровізація у сільських радах України приносить численні переваги, підвищуючи прозорість, ефективність і швидкість фінансового контролю. Автоматизовані системи обліку забезпечують оперативний доступ до фінансової інформації, що дозволяє точніше планувати бюджет і зменшує ризики помилок при ручному введенні даних. Електронний документообіг спрощує обмін інформацією між адміністрацією та громадянами, зменшуючи бюрократичні затримки та підвищуючи довіру до органів влади, що сприяє активнішій участі населення у фінансових процесах місцевого самоврядування.

Однак дані інновації також спричиняють і ряд викликів. Однією з основних проблем є перенавчання працівників, особливо старшого віку, які, зазвичай, недостатньо обізнані в сучасних технологіях. Це може призвести до труднощів у впровадженні нових систем, якщо не буде забезпечено належне навчання та підтримка. Також можуть виникнути труднощі, через інфраструктуру, наприклад нестабільний інтернет та застаріле обладнання в сільських радах, як наслідок обмежені можливості впровадження цифрових технологій, що негативно впливає на ефективність місцевого самоврядування.

Цифровізація фінансового контролю в сільських радах України має значний потенціал, але потребує вдосконалення. Наразі існуючий бухгалтерський облік потребує уніфікації з міжнародними стандартами, а бюджетний процес покращення прозорості через впровадження електронних систем публічного звітування. Фінансовий контроль вимагає запровадження незалежних аудитів для зміцнення довіри до фінансових процесів. Крім того, необхідно покращити доступ до фінансових послуг для місцевих підприємств та впровадити сучасні рішення для обліку. Завдяки цим змінам Україна зможе наблизитися до сучасних європейських стандартів цифровізації.

Список використаних джерел

1. Digitalisation in Improving Urban Public Services. Laura Mina-Raiu, Mihaela Melenciuc. Theoretical and Empirical Researches in Urban Management, Vol. 17, No. 4 (November 2022), pp. 22-35.
2. Басюк О.П. Цифрові технології в оптимізації бюджетного процесу: кращий світовий досвід та висновки для України. *Актуальні проблеми державного управління*. 2022. № 1 (60). С. 116-131. DOI: <https://doi.org/10.26565/1684-8489-2022-1-08>.
3. Бородін Є., Піскоха Н., Демошенко Г. Проблеми і переваги цифровізації місцевого самоврядування. *Аспекти публічного управління*. Т. 9, № 4. С. 95-103. DOI: 10.15421/152140.
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність: Закон України від 11.05.2000 № 1707-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>. – Дата звернення: 27.10.2024.
5. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>. – Дата звернення: 27.10.2024.